

इत्येवमुक्त्वा पुरुषप्रवीरसं कीचकं क्रोधसरागनेत्रः । आस्रलवस्ताभरणं स्फुरन्तमुद्गान्तनेत्रं व्यसुमुखसर्ज्ज ।

निष्पिथ पाणिना पाणिं सन्दष्टौष्ठपुटं वली । समाक्रम्य च सङ्क्रुद्धो बलेन बलिना वरः ।

तस्य पादौ च पाणी च शिरो ग्रीवाञ्च सर्वशः । काये प्रवेशयामास पशोरिव पिनाकधृक् ।

तं संमथितसर्वाङ्गं मांसपिण्डापमं कृशं । कृष्णाया दर्शयामास भीमसेनो महाबलः ।

उवाच च महातेजा द्रौपदीं योषितां वरा । पश्यैनमेहि पाञ्चालि कामुकोऽयं यथाकृतः ।

एवमुक्त्वा महाराज भीमो भीमपराक्रमः । पादेन पीडयामास तस्य कायं दुरात्मनः ।

ततोऽग्निं तत्र प्रज्वाल्य दर्शयित्वा तु कीचकं । पाञ्चालीं स तदा वीर इदं वचनमब्रवीत् ।

प्रार्थयन्ति सुकेशान्ते ये त्वां शीलगुणान्विता । एवन्ते भीरु बध्यन्ते कीचकः शोभते यथा ।

तत् कृत्वा दुष्करं कर्म कृष्णायाः प्रियमुत्तमं । तथा स कीचकं हत्वा गत्वा रोषस्य वै शमं ।

आमच्य द्रौपदीं कृष्णां क्षिप्रमायान्महानसं । कीचकं घातयित्वा तु द्रौपदीं योषितां वरा ।

प्रहृष्टा गतसन्तापा सभापालानुवाच ह । कीचकोऽयं हतः श्रेते गन्धर्वैः पतिभिर्मम ।

परस्त्रीकामसंमत्तस्तत्रागच्छत पश्यत । तच्छ्रुत्वा भाषितं तस्या नर्त्तनागाररक्षिणः ।

सहसैव समाजग्मुरादायोक्ताः सहस्रशः । ततो गत्वाऽथ तद्देशं कीचकं विनिपातितं ।

गतासुं ददृशुर्भूमौ रुधिरैण समुक्षितं । पाणिपादविहीनन्तु दृष्ट्वा च व्यथिताऽभवन् ।

निरोचन्ति ततः सर्वे परं विस्मयमागताः । अमानुषकृतं कर्म तं दृष्ट्वा विनिपातितं ।

कास्य ग्रीवा क चरणौ क पाणी क शिरस्तथा । इति स्म तं परीक्षन्ते गन्धर्वैः हतं तदा ।

इति श्रीमहाभारते विराटपर्वणि कीचकवधपर्वणि कीचकघ्ने द्वाविंशोऽध्यायः ॥ २२ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तस्मिन्काले समागम्य सर्वे तत्रास्य बान्धवाः । रुरुदुः कीचकं दृष्ट्वा परिवार्य समन्ततः ।

सर्वे संहृष्टरोमाणः सन्वस्ताः प्रेक्ष्य कीचकं । तथा सम्भिन्नसर्वाङ्गं क्रूरं स्थलद्वोद्धृतं ।

पोथितं भीमसेनेन तमिन्द्रेणैव दानवं । संस्कारयितुमिच्छन्तो वह्निर्नेतुं प्रचक्रमुः ।

ददृशुस्ते ततः कृष्णां सूतपुत्राः समागताः । अदूराच्चानवद्याङ्गीं स्वधमालिङ्ग्य तिष्ठतीं ।

समवेतेषु सर्वेषु तामूचुरूपकीचकाः । हन्यतां ग्रीष्मसतीं यत्कृते कीचको हतः ।

अथ वा नैव हन्तव्या दह्यतां कामिना सह । मृतस्यापि प्रियं कार्यं सूतपुत्रस्य सर्वथा ।

ततो विराटमूचुस्ते कीचकोऽस्याः कृते हतः । सहानेनाद्य दह्येम तदनुजातुमर्हसि ।

पराक्रमन्तु सूतानां मत्वा राजाऽन्वमोदत । सैरिन्द्र्याः सूतपुत्रेण सह दाहं विशाम्पतिः ।

तां समासाद्य विवस्तां कृष्णां कमललोचनां । मोमुह्यमानां ते तत्र जगृजुः कीचका भृशं ।

ततस्तु तां समारोप्य निबध्य च सुमध्यमां । जग्मुरुद्यम्य ते सर्वे श्मशानाभिमुखास्तदा ।

द्वियमाणा तु सा राजन् सूतपुत्रैरनिन्दिता । प्राक्रोशन्नाथमिच्छन्तो कृष्णा नाथवती सती ।

॥ द्रौपद्युवाच ॥ जयो जयन्तो विजयो जयसेनो जयद्वजः । ते मे वाचं विजानन्तु सूतपुत्रा नयन्ति मां ।

येषां ज्यातलनिर्घोषो विष्फूर्जितमिवाशनेः । व्यश्रूयत महायुद्धे भीमघोषस्तरस्विनां ।